

VIP: Samen op weg naar werk

Iedere vluchteling doorloopt zijn eigen pad richting de arbeidsmarkt.

Binnen het traject VIP (Vluchtelingen investeren in Participeren) staat de samenwerking tussen vluchteling, gemeenten, werkgevers en VluchtelingenWerk Nederland centraal.

**VluchtelingenWerk
Nederland**

Voorwoord

Het belang van werk

Meedoen in Nederland, dat wens ik elke vluchteling toe die naar Nederland is gevlucht om hier een nieuw bestaan op te bouwen. Meedoen kan op heel veel verschillende manieren. Eén van de beste manieren is het vinden en behouden van werk. Een baan maakt zelfredzaam, geeft toekomstperspectief en vergroot het sociale netwerk en het gevoel van eigenwaarde. Kortom, het versnelt de integratie in de Nederlandse samenleving.

De wil is er

Veel vluchtelingen zijn enorm gemotiveerd. Het doorzettingsvermogen dat nodig was om huis en haard te verlaten, zie je terug in de vastbeslotenheid waarmee vluchtelingen een nieuw bestaan willen opbouwen in de Nederlandse samenleving. Toch blijkt het niet altijd eenvoudig voor vluchtelingen om hier aan de slag te gaan. Nederland kent een andere taal, cultuur en regels. De wil om in Nederland opnieuw te beginnen is er, maar vluchtelingen moeten zichzelf vaak herontdekken in een nieuwe maatschappij.

Amin

Laatst ontmoette ik Amin Rayes. Hij was chef-kok in Syrië toen hij zijn land moest ontvluchten voor oorlog en geweld. In Nederland wilde hij niets liever dan weer aan de slag in de keuken en stuurde zo'n twintig sollicitatiebrieven. Maar zonder cv en kennis van de Nederlandse (werk)cultuur lukte het hem niet om uitgenodigd te worden voor een gesprek. Hij klopte aan bij de gemeente voor hulp, die hem doorverwezen naar VluchtelingenWerk. Dankzij het doorzettingsvermogen van Amin en de goede samenwerking tussen VluchtelingenWerk, de gemeente en het bedrijfsleven is het hem inmiddels gelukt: Amin werkt nu als kok bij een groot cateringbedrijf en is weer bezig met zijn passie: koken. Hij vertelde me dat hij door zijn werk meer rust in zijn hoofd heeft en weer vertrouwen in de toekomst.

VIP

Om meer vluchtelingen als Amin te ondersteunen bij het voorbereiden, vinden en behouden van werk dat bij hen past, heeft VluchtelingenWerk de VIP-methodiek ontwikkeld. VIP staat voor Vluchtelingen Investeren in Participeren. Ik ben trots op deze mooie en belangrijke methodiek, waarin VluchtelingenWerk haar veertig jaar expertise en ervaring inzet om vluchtelingen wegwijs te maken op de arbeidsmarkt, en hen duurzaam te verbinden aan een werkgever.

Samen kunnen we het

Dat kunnen en willen wij niet alleen doen. VluchtelingenWerk werkt nauw samen met partners als werkgevers en gemeenten om vluchtelingen te begeleiden richting de arbeidsmarkt. Betrokkenheid van deze partijen is cruciaal. De gemeente heeft immers de regie en bepaalt of een vluchteling het VIP-traject gaat doorlopen. En er zijn werkgevers nodig die vluchtelingen een kans willen geven en bereid zijn een stap extra te zetten. Vluchtelingen krijgen zo de tijd en ruimte om wegwijs te worden in de organisatie en de Nederlandse werkcultuur te leren kennen. Wat extra begeleiding van een werkgever in de beginperiode kan het verschil maken voor een vluchteling, die net komt kijken op de Nederlandse arbeidsmarkt. Door samen te werken, elkaar te inspireren en te leren van elkaar, zorgen we er samen voor dat vluchtelingen een kans krijgen om écht mee te doen in Nederland.

Met vriendelijke groet,

Abdeluheh Choho, bestuursvoorzitter

“Door mijn werk heb ik meer rust in mijn hoofd. Ik heb weer vertrouwen in de toekomst”

- Amin, deelnemer VIP

Onze visie

VluchtelingenWerk Nederland streeft ernaar dat vluchtelingen, in het bezit van een verblijfsvergunning, zo snel mogelijk volwaardig deelnemen aan het arbeidsproces in Nederland, voortbordurend op hun talenten en ambities. Als vluchtelingen nog in afwachting van een verblijfsvergunning zijn, moeten zij al tijdens de asielprocedure kunnen deelnemen aan de maatschappij (bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk) en zich op deze manier kunnen voorbereiden op werken in Nederland.

We doen het samen!

Het succes van de aanpak van VIP is mede te danken aan de intensieve samenwerking die wij de afgelopen jaren hebben opgezet met gemeenten, werkgevers en opleiders. VIP wordt steeds vaker ingebed in de reguliere dienstverlening van gemeenten en werkgevers doen vaker hun best om vluchtelingen een plek te bieden, o.a. door leer-/werktrajecten aan te bieden. Inmiddels is VIP in ruim 90 gemeenten actief.

VluchtelingenWerk neemt verschillende rollen op zich:

- als expert op het gebied van arbeidsparticipatie van vluchtelingen in Nederland, delen we onze kennis en expertise met gemeenten, werkgevers en andere belanghebbenden;
- als begeleider van vluchtelingen bieden wij deskundige ondersteuning, met name bij oriëntatie op arbeidsmarkt en opleiding, en de voorbereiding op werk;
- als intermediair ondersteunen we werkgevers bij het verlagen van eventuele drempels om vluchtelingen in dienst te nemen (zoals bekendheid met regels rondom arbeidsparticipatie van vluchtelingen en omgaan met andere culturen) en ondersteunen wij zowel de vluchteling als de werkgever bij plaatsing en opstart;
- als belangenbehartiger roepen we op tot toegankelijkheid van (onderwijs) voorzieningen en tot diversiteit op de werkvloer door meer vluchtelingen in dienst te nemen.

VluchtelingenWerk, gemeenten en werkgevers Bruggenbouwen voor integratie

Regie gemeenten

De nieuwe Wet Inburgering betekent voor gemeenten meer regie, maar ook meer verantwoordelijkheden. Hoe zorgen gemeenten voor een écht duurzame integratie van vluchtelingen? Hoe helpen zij hen het best om deel te nemen aan de maatschappij... De taal spreken, de weg kennen, werken, wonen? En hoe voldoen gemeenten aan de eisen van de overheid?

Integrale aanpak

Als enige landelijke organisatie zijn we, al vanaf de asielaanvraag tot en met de integratie, bij de vluchteling betrokken. Ons enorme netwerk van specialisten en vrijwilligers begeleidt vluchtelingen van aankomst tot toekomst, van inburgering, maatschappelijke begeleiding tot arbeidsparticipatie.

Die brug bouwen we samen

Onze dienstverlening bestaat uit diverse bouwstenen waarmee we samen bruggen willen bouwen. Van de vluchteling naar de maatschappij, maar ook andersom. We faciliteren graag ontmoetingen tussen bewoners, scholen, bedrijven en vluchtelingen, om te ontdekken wat zij voor elkaar kunnen betekenen.

Werkgevers

Onze aanpak sluit goed aan op de wensen van werkgevers. Het zorgt onder andere voor een betere match tussen vluchtelingen en werk. Ook maken werkgevers vaak deel uit van een duurzame regionale samenwerking met opleiders en de lokale overheid.

VIP methodiek

VIP is opgebouwd uit drie pijlers die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn:

1. **Groepstraining.** In de groepstraining leren de deelnemers kerncompetenties die nodig zijn om 'arbeidsfit' te worden, zoals jezelf presenteren, solliciteren en het maken van een cv.
2. **Individuele begeleiding.** Iedere deelnemer krijgt een persoonlijke arbeidscoach (vrijwilliger). De deelnemer en coach werken samen aan persoonlijke doelen en het realiseren van het individuele trajectplan. Ook begeleidt de coach de deelnemer tijdens stage of (vrijwilligers)werk.
3. **Het opdoen van praktijkervaring.** Door mee te lopen op de werkvloer leren deelnemers meer over de Nederlandse bedrijfscultuur, de vaktaal én kunnen zij werkervaring opdoen.

"Mijn werk is bepalend voor mijn identiteit. Sinds ik een baan heb, voel ik me echt geaccepteerd"

- Samer, VIP-deelnemer

3 pijlers... 3x winst!

Deze drie pijlers versterken elkaar en zorgen ervoor dat de deelnemer in een relatief korte periode arbeidsfit wordt. Deelnemers zijn beter toegerust en hebben een realistischer beeld over hun arbeidsmarktperspectief. Zij maken daardoor betere loopbaankeuzes en dit vergroot hun kansen op werk.

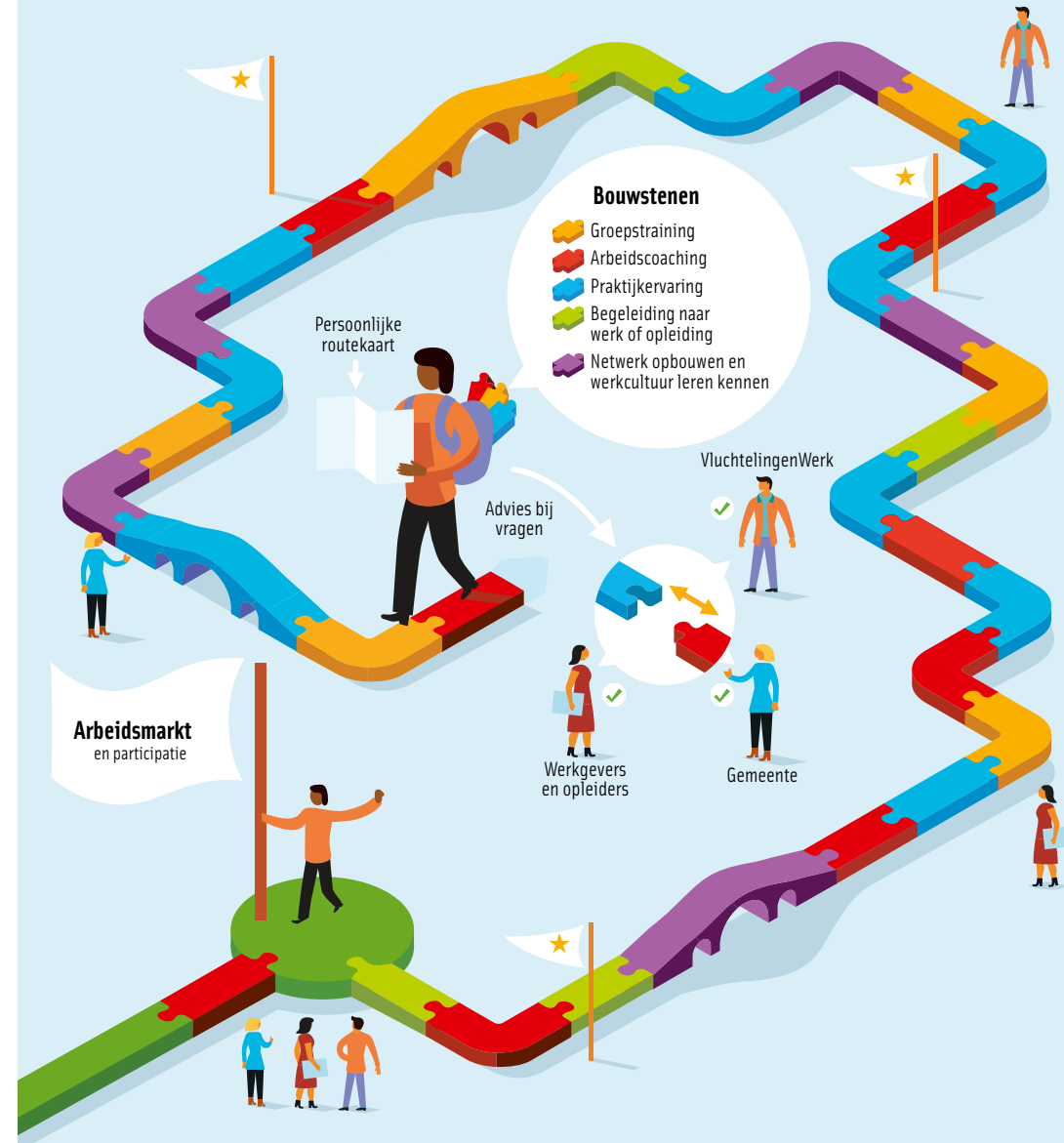
'In Syrië vond ik gemakkelijk een baan via m'n kennissenkring, maar mijn netwerk in Nederland is nog te klein. Gelukkig helpt mijn arbeidscoach mij bij het opbouwen van een nieuw netwerk.'

- Fadel, VIP-deelnemer

Samen op pad naar de arbeidsmarkt

Iedere vluchteling doorloopt zijn eigen pad richting de arbeidsmarkt. Samen met VluchtelingenWerk Nederland, gemeenten, werkgevers en opleidingen bereiken zij de finish.

Persoonlijke verhalen

“Ondanks mijn ervaring kom ik maar moeilijk aan een baan”

VIP-deelnemer **Parisa Akbarzadehpoladi** vluchtte uit Iran. Ondanks een schat aan werkervaring heeft ze hier nog geen betaalde baan.

“In Iran werkte ik als documentairemaakster, journalist, grafisch vormgever én fotograaf. Ik heb een veelzijdige achtergrond maar het is me nog niet gelukt om een betaalde baan te vinden. Op mijn manier heb ik in Nederland al veel bereikt. Zo werk ik als “sleutelpersoon” voor de gemeente Rotterdam om de positie van migrantenvrouwen te verbeteren en ben ik contactpersoon voor Iraanse vrouwen die problemen hebben binnen de relationele sfeer. Daarnaast geef ik kunsttherapie en werk ik als fotograaf voor VluchtelingenWerk. Toch zijn al mijn werkzaamheden tot nu toe op vrijwillige basis. Ondanks al mijn inzet en activiteiten, kom ik in Nederland maar moeilijk aan een baan”.

“Ik ben blij dat ik Rzkallah een kans kon geven”

Werkgever **Germen Versteeg** heeft zijn eigen tandtechnisch laboratorium en nam de Syrische tandproteticus Rzkallah in dienst

“Ik zag hoe gemotiveerd Rzkallah was en wilde hem een kans geven binnen mijn bedrijf. Voor Rzkallah gaan de dingen hier in een Nederlands bedrijf wel anders dan hij gewend was. Maar Rzkallah is enorm gegroeid, hij gaat met plezier naar zijn werk en pakt dingen snel op. Ik ben blij dat we hem deze kans kunnen geven. Werk is zó belangrijk. Hij was al een tijd op zoek en het frustrert enorm als je nergens tussenkomt. Het is mooi dat hij nu in zijn eigen vakgebied werkt. Dat hij kan doen waar hij goed in is.”

“Via mijn netwerk regelde ik een stage”

Arbeidscoach **Anton Schmidt** had een eigen bedrijf in de financiële dienstverlening. Nu is hij actief voor VluchtelingenWerk.

“Nadat ik mijn bedrijf had verkocht dacht ik: wat nu? Ik hoorde dat er vrijwilligers uit het bedrijfsleven werden gevraagd om statushouders te begeleiden. Dat trok me aan. Tijdens het VIP-traject begeleidde ik Beyenne anderhalf uur per week, maar ook daarna hielden we contact. Ik hielp hem met zijn cv en leerde hem zich te presenteren. Dankzij mijn ervaring doorzie ik gewenste antwoorden. Die zijn heel begrijpelijk: in Afrikaanse culturen zit het er bijvoorbeeld diep ingebakken dat je je als werknemer gedeisd houdt. Terwijl we hier juist verwachten dat je initiatief neemt. Dat is een cultuurshock. Via mijn netwerk regelde ik een stage voor hem en dat pakte goed uit: binnen vier maanden had hij een baan!”

“VIP verdient zich terug”

Gemeente-ambtenaar **Annelies Bongers** is senior beleidsadviseur Sociaal Domein bij de gemeente Leidschendam-Voorburg

“Vluchtelingen die in onze gemeente komen wonen willen wij direct iets kunnen aanbieden op het gebied van werk. Wat mij betreft hoort toeleiding naar de arbeidsmarkt tot de basis van integratie. VIP is een zeer geschikt traject om in te zetten. VIP biedt maatwerk en één-op-één begeleiding. VluchtelingenWerk heeft ongelooflijk veel ervaring met vluchtelingen. Doordat zij ook maatschappelijke begeleiding bieden, kennen ze de individuele situatie van de vluchteling goed. Zij werken bovendien met vrijwilligers die vrijwel altijd inwoners van onze gemeente zijn. Daardoor wordt ook het draagvlak in de gemeente voor deze doelgroep vergroot. Twintig trajecten zijn inmiddels afgerond, en de volgende twintig starten nu. Het VIP -traject verdient zich terug doordat mensen uit de uitkering gaan, maar vooral omdat zij de kans krijgen om met een realistisch perspectief aan hun toekomst te bouwen.”

Impact van VIP

Wat is de impact van project VIP en wat zijn de ervaringen van betrokkenen? In opdracht van VluchtelingenWerk Nederland voerde het Verwey-Jonker Instituut in maart 2020 het verkennende onderzoek 'Op weg naar werk' uit. Deelnemers, arbeidscoaches, werkgevers, gemeenten en projectleiders werden ondervraagd: Wat werkt goed binnen de aanpak, welke ontwikkelingen hebben zij gezien en welke verbeterpunten stellen zij voor?

Uitkomsten

Het onderzoek liet interessante uitkomsten zien. Het VIP-traject bleek deelnemers niet alleen op weg te helpen naar een betaalde baan of stageplek, ook ontdekten zij dat het een belangrijke rol speelt om wensen en ambities helder te krijgen. Dankzij VIP kregen deelnemers meer inzicht in hun eigen vaardigheden en ontdekten ze waar ze zich verder in wilden ontwikkelen. De groepstraining van VIP kwam in de gesprekken naar voren als een effectief onderdeel. Deze stelt deelnemers in staat om van elkaar te leren en elkaar te inspireren. De opgedane contacten met werkgevers en het oefenen met sollicitatiegesprekken werden als waardevol genoemd.

"Mensen moeten voelen dat ze ertoe doen"

- Wouter Koolmees (Minister van SZW)

In 6 maanden arbeidsfit

VIP speelt, afgaande op de ervaringen van betrokkenen met wie we tijdens dit onderzoek hebben gesproken, een belangrijke rol in het leven van deelnemers. Dankzij VIP kunnen zij zich goed voorbereiden op de Nederlandse arbeidsmarkt of het volgen van een opleiding. Via groepstraining, individuele coaching en kennismaking wordt hier in een traject van zes maanden naartoe gewerkt.

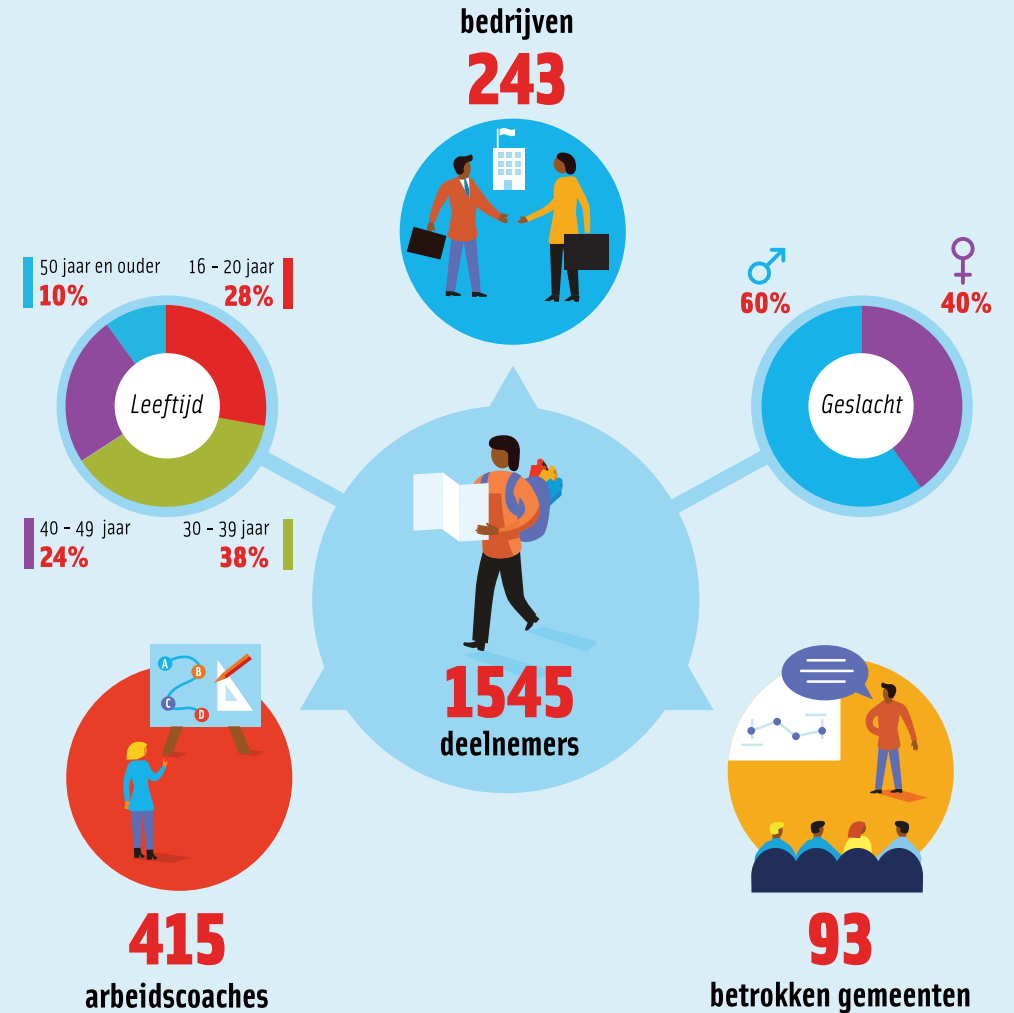
Wilt u meer lezen over het onderzoek 'Op weg naar werk'? Kijk dan op:

vluchtelingenwerk.nl/opwegnaarwerk

VIP Vluchtelingen Investeren in Participeren

Resultaten 2018-2020

Interesse in een arbeidsparticipatietraject?

Graag bespreken we de vorm die bij de statushouders binnen uw gemeente past in een persoonlijk gesprek.

Neem contact op met Radboud Fransen of Gatra Peshtaz op het volgende nummer: 020 346 72 32.
Of stuur een mail naar: arbeidsparticipatie-lb@vluchtelingenwerk.nl

**VluchtelingenWerk
Nederland**

VluchtelingenWerk Nederland

Postbus 2894

1000 CW Amsterdam

info@vluchtelingenwerk.nl

www.vluchtelingenwerk.nl

